

Repetició de la jugada.

Història social de l'esport a l'Hospitalet

ENRIC GIL MESEGUER

Edició Centre d'Estudis de l'Hospitalet
Major, 54, 1r 08901 L'Hospitalet
Telèfon 93 338 60 91 Telèfon/Fax 93 261 24 90
www.catalonia.net/celh
celh@catalonia.net

Equip d'edició Mercè Artigas, Rosa Guinart i Montserrat Perelló, del CEL'H.

Correcció lingüística Assumpta Manzanares, del CEL'H.

Agraïments Agraïm especialment el suport i la col·laboració de les persones que ens han donat informació i que ens han facilitat documentació i fotografies; agraïm també la col·laboració a l'Arxiu Històric de L'Hospitalet, a les institucions i molt especialment a totes les associacions i clubs esportius de la ciutat.

Aportacions Aquest treball d'investigació ha rebut el suport d'una beca, L'Hospitalet 96/97, de l'Àrea d'Educació i Cultura de l'Ajuntament de l'Hospitalet. L'edició d'aquest segon número de la col·lecció Recerques ha obtingut l'aportació econòmica de l'Àrea d'Esports de l'Ajuntament de l'Hospitalet, de l'Àrea d'Esports de la Diputació de Barcelona i de les associacions esportives Esport a punt (AE Bellsport, AE Santa Eulàlia, AE L'Hospitalet, AE Centre-Sanfeliu, Centre La Torrassa, CCR Collblanc-Torrassa, Associació Catalana Turisme i Esport Verd, ONG A.S.I.C.A.LL.), Club Bàsquet L'Hospitalet, Club Natació L'Hospitalet, Centre d'Esports L'Hospitalet i Bàsquet Centre Catòlic.

Fotografia coberta Composició gràfica a partir d'una fotografia de l'actual Camp municipal de futbol [✱ Albert Guinart] i la fotografia del porter Samuel, de l'Hospitalenc, en un partit entre 1922 i 1926.

Disseny gràfic Laberint, imatge i comunicació SL

Dipòsit legal B-46.973-2000

ISBN 84-922206-8-6

A Hermi.

Als anys que han canviat les nostres vides,
que han coincidit amb els que jo he fet
aquest llibre.

Sumari

PRESENTACIÓ	9
INTRODUCCIÓ	11
1900-1938. L'ESPORT, UNA ACTIVITAT MOLT PARTICULAR	15
1. L'INICI DE L'ESPORT A L'HOSPITALET	17
1.1. Al començament... ciclisme i futbol	17
1.2. Els primers clubs	22
1.3. Els pioners	30
1.4. El paper de la premsa	37
1.5. Esport... però, quin esport?	42
2. 1918-1928. LA DÈCADA DAURADA DE L'HOSPITALET SPORT CLUB	51
2.1. Els anys de la gran rivalitat futbolística baixllobregatina (1918-1924)	51
2.2. 1924-1928, dels primers símptomes de crisi a la desfeta	61
2.3. L'esport es converteix en una activitat econòmica	74
3. 1928-1930. FITES HISTÒRIQUES DE L'ESPORT HOSPITALET	89
3.1. El naixement del basquetbol i la consolidació de la boxa a la ciutat (1928-1929)	89
3.2. El ressorgiment del futbol (1929).	
Contribucions hospitalenques a la història de l'esport català (1930)	92
4. LA DÈCADA DELS TRENTA. POPULARITZACIÓ DE L'ESPORT	105
4.1. L'expansió de l'esport a l'Hospitalet	105
4.2. Els dos nous grans esports a la ciutat: bàsquet i boxa	109
4.3. L'expansió de l'esport a l'Hospitalet, el cas del futbol amateur	123
4.4. Altres esports tradicionals a l'Hospitalet: ciclisme, excursionisme i atletisme	134
4.5. La resta d'esports. Popularització i ampliació de la idea esportiva	146
4.6. Processos ideològics dins de l'esport	155
4.7. L'esport durant la Guerra Civil (1936-1939)	161
1939-1975. L'ESPORT, DINS L'ESPAI PÚBLIC	173
5. LA REPRESA	175
5.1. El nou model esportiu del règim	175
5.2. La reorganització de l'esport. Trencament associatiu i represa esportiva a l'Hospitalet	180
5.3. Nous impulsors de l'esport a la ciutat:	
l'Església, l'Exèrcit, el Frente de Juventudes i Educación y Descanso	192
5.4. La trajectòria de l'esport federat hospitalenc durant els primers anys del franquisme (I)	
El gran èxit del bàsquet	205
5.5. La trajectòria de l'esport federat hospitalenc durant els primers anys del franquisme (II)	
El ciclisme segueix els passos del bàsquet	216
5.6. Esports que neixen, esports que desapareixen	229
5.7. Anys d'espera en el futbol	238

6. EL FUTBOL TAMBÉ ÉS EL «DEPORTE REY» A L'HOSPITALET	249
6.1. El camí fins a l'Hércules	249
6.2. La qüestió de les instal·lacions. La fusió del CD Hospitalet (1957)	259
6.3. La «tacita de porcelana». Les primeres instal·lacions esportives municipals	268
6.4. L'època daurada del Centre d'Esports L'Hospitalet	272
6.5. Els altres esports, a l'ombra del futbol	287
7. 1965-1975. ELS ANYS DEL «DESARROLLISMO» I DEL BOOM IMMIGRATORI. LA FI D'UNA ÈPOCA	305
7.1. L'Hospitalet es duplica	305
7.2. Molts clubs per a moltíssima població i poquíssimes instal·lacions	309
7.3. Les demandes veïnals	330
7.4. L'actuació dels clubs i dels esportistes en aquests anys	334
1976-2000. DE LES BASES DE LA POLÍTICA ESPORTIVA A L'ESPORT PER A TOTHOM	359
Epíleg. L'HERÈNCIA DEL FRANQUISME I LA TASCA DELS AJUNTAMENTS DEMOCRÀTICS	361
E.1. La formació de l'actual marc institucional de l'esport	361
E.2. Les primeres eleccions municipals	368
BIBLIOGRAFIA	381
RELACIÓ D'ARXIU, BIBLIOTEQUES I FONS CONSULTATS	383
FONTS	385
Premsa	
Fonts orals	
Pàgines web	
ÍNDIXS D'ABREVIATURES I CRÈDITS FOTOGRÀFICS	391
RELACIÓ DE TAULES I GRÀFIQUES	395
ÍNDIX ONOMÀSTIC	397

Un mitjà de transport

Al servei de les classes populars

La bicicleta va trompar a l'Hospitalet a principis de segle i es convertí en pocs anys en un vehicle al servei de les classes populars, que hi trobaren un mitjà de transport a l'abast de la seva economia, i ideal per a la ciutat de l'època donada la seva estructura urbana i la manca de serveis regulars de transport públic.

Fou, en gran mesura, el vehicle dels treballadors dels obrers per anar a la fàbrica, dels botiguers per fer encàrrecs, dels pagesos per anar al camp.

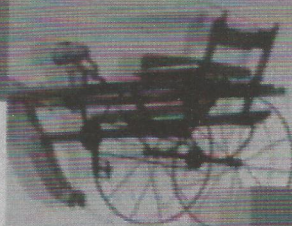

Després de viure fins a la dècada dels 50 un període d'esplendor en que fou peça clau del paisatge urbà, la bicicleta com a element bàsic de transport popular va caure en una prolongada letargia, substituïda primer per la motocicleta i després per l'automobil, i la seva presència als carrers resultà més aviat anacrònica.

Avui dia torna a revifar, timidament, com a mitjà de transport alternatiu a les grans ciutats, davant dels problemes de contaminació i massificació del transit. El carril-bici, reivindicat pels grups ecologistes, pretén contribuir a fer unes ciutats més tranquil·les.

1900-1910. Membres de l'Associació Ciclista Celliàncola

Una indústria i les classes populars

